

Az új, MAHOP Plusz néven induló programozás még tart, ennek ellenére az előző támogatási ciklus eredményeit – ha nem is véglegesen, de – összegezhetjük. Kérdéseinket Viski Józsefnek, a MAHOP Irányító Hatóságát vezető helyettes államtitkárnak tettük fel.

Halasi-Kovács Bélát, a HAKI vezetőjét, a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) külkapcsolatokért felelős elnökségi tagját az e területen zajló eseményekről kérdeztük.

Szabó József, az ÖKO 2000 Kft. ügyvezetője, a tógazdaság tulajdonosa nem borúlátó, bízik benne, hogy legkésőbb nyár elejére visszaáll az élet a normális kerékvágásba

Halászati Lapok

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György
Ez a lapszám az Agrárminisztérium támogatásával készült.

A Magyar
Mezőgazdaság
mellélete

XXII. évfolyam
2021. március

Tenyészanyagból hiány van, és piaci pontyból sincs túlkínálat

A magyar halászati ágazat éves árbevétele és forgalma tekintetében kis ágazatnak számít a nemzetgazdaságban, de a halhús egészségre gyakorolt pozitív hatásai ma már közismertek. A lakosság halellátása évtizedek óta biztosított, és az ágazat fejlesztésére hazai és uniós források is rendelkezésre állnak. Németh Istvánt, a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) elnökét, aki egyben a Tógazda Zrt. tulajdonos-vezetője, saját tapasztalatai is segítik az ágazat gazdálkodásának az értékelésében.

Az ágazat eredményeit sorba véve nem kerülhetjük meg a koronavírus miatti veszélyhelyzet által tavaly óta generált nehéz piaci körülményeket. Ezért az elnök azzal kezdte az értékelést, hogy a kormányzat tavalyi intézkedése az intervenciók halfelvásárlásról sokat segített a magyar halászati termelőknek. Ahogy leállt az exportpiaci értékesítés, majd a HORECA-szektor is bezárt, két forrásból is kormányzati támogatást kapott az ágazat. Egyrészt a MOHOSZ-szal karöltve sikerült igen gyorsan és eredményesen végrehajtani az intervenciók halfelvásárlást, amivel sikerült felszámolni a beszorult halkészleteket. A készleten lévő 1200 tonna ponty jó helyre, hazai természetes vizekbe került, a horgászok öröme.

Az intervencióra kapott 800 millió forint viszont gyorsan visszakerült az államkasszába, mert a horgászturizmus jelentősen megélné a pandémia következtében, mivel a szabadidős tevékenységek felértékelődtek. Másrészt, a többi mezőgazdasági ágazathoz hasonlóan, a halászati ágazat is részesült 540 millió forint munkahelymegtartó támogatásban, ami az ágazat méretéhez képest jelentős bevétel volt.

A tavaly tavaszi exportstop után azonban, ősztől megélné a nemzetközi halpiac, és megnőtt a magyar ponty iránti kereslet. Németh István azt tapasztalta, hogy elsősorban Romániába, Ausztriába, Len-

gyelországba ment folyamatosan magyar hal, és ez nemcsak pontyot jelentett, hanem a többi növényevő és ragadozó halat is. Ebből adódóan a hazai piacon már a hiány jelei mutatkoznak, ami viszont felfelé húzza az árakat. Nagy hiány mutatkozik mind a ragadozó-, mind a pontyfajoknál egy- és kétnyaras tenyészalomból, és már háromnyaras piaci pontyból is kevesebb van, mint tavaly ugyanebben az időszakban.

Ezt megerősíti a szakmaközi szervezet 2020 elején végzett felmérése is. A MA-HAL arról kérdezte a tagjait, hogy mekkora eladatlan halkészletük van, és hogy milyen termelési alapokkal indulnak az évnék.

Nem jó hír, hogy az ivadé- és a kétnyaras pontyállományban jelentős a hiány, ami az elnök szerint a tervszerűtlen gazdálkodás miatt alakult ki. Nincs szabályozva a piac, nem tudni, ki mit és mennyit termel. Nem véletlen, hogy egyik évben túltermelés, másik évben hiány mutatkozik tenyészanyagból. Mindez azt is jelzi, hogy az ágazat érdekképviselője idén nem kér állami intervenciók halfelvásárlást.

A haltermelés nem olcsó mulatság, jelentette ki az elnök. A termelési költségek folyamatosan emelkednek, így a bérköltség, az inputanyagok, a gyógyszerek, és végül, de nem utolsón sorban a takarmányok ára is jelentősen emelkedett. Idén a takarmányárak az égisz szöktek: a kukorica a be-
takarítás kezdetén még 45 ezer forintba ke-

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Németh István: a haltermelés nem olcsó mulatság, és a termelési költségek folyamatosan emelkednek: a bérköltség, az inputanyagok, a gyógyszerek, és végül, de nem utolsón sorban a takarmányárak jelentősen nőttek

rült, ma már tonnánként 70 ezer forintot kóstál. A kalászosok ára sem sokkal marad el a kukoricáétól, és az előzetes ideai betakarítási ár már 65-70 ezer forintnál tart.

A ponty főleg takarmányon tartható, és a már említett költségek emelkedése miatt idén mintegy 15-20 százalékos áremelésre kényszerülnek a haltermelők. Erre szükség is van, mert az ágazat jövedelmezősége nem haladja meg a 4 százalékot. Ez azért nagyon alacsony, mert ha tovább emelkedik a jegybanki alapkamat és tovább drágulnak a hitelek, akkor a 4 százalékos jövedelem sem lesz tartható.

Az ágazat szereplőinek egységesen kell fellépnie a ponty árának emelése érdekében, hogy legalább a horvát termelők kilónkénti árszintjét elérjék. Ez 2 euró, azaz 700-720 forint szállítás nélkül, a tóparton.

(Folytatás a 8. oldalon)

A halászati ágazat teljesítette az uniós elvárásokat

A 2013–2020 közötti uniós támogatási ciklust 2 évvel meghosszabbította az Európai Bizottság azzal, hogy az új, 2021–2027 időszak programozása, indítása csak 2023-ban várható. Az új, MAHOP Plusz néven induló programozás még tart, ennek ellenére az előző támogatási ciklus eredményeit – ha nem is véglegesen, de – összegezhetjük. Kérdéseinket Viski Józsefnek, a MAHOP Irányító Hatóságát vezető helyettes államtitkárnak tettük fel.

• **Helyettes államtitkár úr, kezdjük azzal a beszélgetést, hogy „Befektetés a jövőbe!” jelmondat olvasható a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program 2014-2020 közötti időszakára vonatkozó dokumentumban. Milyen célok elérését tűzték ki?**

– A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP 2014-2020) – Magyarország többi operatív programjához hasonlóan – kiemelt célként jelölte meg a kis- és középvállalkozások támogatását. Magyarországon a halgazdálkodás fejlesztésének és támogatásának fő célja a hagyományos tógazdasági haltermelés versenyképességének növelése. A biodiverzitás megőrzése vagy növelése mellett az akvakultúra fenntarthatóságát alternatív energiaforrások használatával, illetve a környezetterhelés csökkentésével kívánta elérni a kormány. Fontos cél volt az akvakultúra diverzifikálása, az új fajok termelésbe vonásának támogatása, az intenzív és innovatív technológiákat alkalmazó haltermelés fejlesztése és a halfeldolgozás támogatása is.

• **Közismert, hogy a program megvalósítása nehezen indult, ám a szakmai szervezettel való egyeztetések támogatták a program hatékony végrehajtását. Elégedettek-e a program működését illetően?**

– A MAHOP-ot az Európai Bizottság 2015. december 7-én fogadta el. A késői indulást és a strukturális változásokat követően a program végrehajtása megindult, az Irányító Hatóság 2021. február 1-jélig 202 támogatói okiratot adott ki 13,33 milliárd forint támogatási összegről. Előleggel együtt 8,86 milliárd forint támogatást fizettek ki a kedvezményezettek részére, és további 12,966 milliárd forint támogatási kérelem vár még feldolgozásra. Így elmondható, hogy jelentős volt az érdeklődés a MAHOP pályázati felhívásai iránt. A szakmai szervezetekkel és ágazati szereplőkkel való sikeres együttműködésnek köszönhetően a

program összességében gördülékenyen működik, a projektek kiválasztásának folyamata is hatékonyabbá vált. A pandémia miatt egyes projektek végrehajtásában némi visszaesés tapasztalható, hiszen voltak és valószínűleg lesznek még olyanok, akik nem tudják megvalósítani a tervezett projektet. Szerencsésebb esetben csak a kifizetési kérelmek benyújtása késik.

• **Milyen erősségekre támaszkodhattak és milyen hátrányokat fogalmaztak meg?**

– Erősségek? A hazai akvakultúra ágazat évszázados szakmai tapasztalatokra alapozott tradíciók és halászati hagyományok alapján működik. A hazai akvakultúra meghatározó termelési bázisát a halastavak adják. Mintegy 33 államilag elismert ponty tájfajtánk van, és kiváló pontyivadékaikat a világ több országába exportáljuk. Hazánk az intenzív akvakultúras termeléshez is kiváló adottságokkal rendelkezik. Erőforrásunk a geotermikus vizek és a hulladékhő másodlagos hasznosítása, amik részben a haltermelés vízigényét, részben annak hőigényét fedezhetik. A hazai akvakultúra fejlesztése szempontjából fontos az innovatív kombinált haltermelő rendszerek kiépítése, fejlesztése és szélesebb körben történő elterjesztése, amelyek hatékonyan ötvözik az intenzív rendszerek jövedelmezőségét a tógazdasági rendszerek környezeti fenntarthatóságával. Egyértelmű erősségként határozható meg az ágazati szereplők, szakmai és ágazatközi szervezetek, kutató intézetek, egyetemek, valamint a program végrehajtását koordináló egyéb szervezetek közötti együttműködési szándék és gyakorlat.

Ami a hátrányokat illeti, Magyarországon a halgazdálkodással foglalkozó vállalkozások nincsenek könnyű helyzetben. Más mezőgazdasági ágazatokhoz képest a halgazdálkodási ágazatban a termelési folyamatok csak kis részben gépesítettek, így a technikai hatékonyság ala-

csony. A versenyképesség növeléséhez további technológiai fejlesztésekre lenne szükség, ami megfelelő anyagi háttérrel követel. Sajnálatos, hogy a tógazdasági haltermeléssel foglalkozó termelők innovációs készsége és igénye alacsony. A hazai haltermelők a munkaerő, a víz, a takarmány és az energia viszonylag magas ára miatt nagy önköltséggel és alacsony haszonkulccsal dolgoznak, ami sebezhetővé teszi az ágazatot a harmadik országokból érkező olcsó haltermékek importjával szemben.

• **Kik alkotják a monitoringbizottságot? Milyen volt az EU-val az együttműködésük?**

Fotó: AM

Viski József: a hazai akvakultúra évszázados tradíciók és halászati tapasztalatok alapján működik

– A monitoringbizottság a partnerség és az esélyegyenlőség elvének tiszteletben tartásával és figyelembe vételével működik. A monitoringbizottságnak 22 szavazati joggal rendelkező tagja van, szakmai szervezetek és a kormányzat képviselői mellett környezet- és természetvédelemért felelős szervezetek is helyet kapnak benne. További öt szervezet tanácskozási minőségben, két szervezet pedig megfigyelőként vesz részt az üléseken. A 272/2014. (XI. 5.) kormányrendelet 29. §

(9) bekezdésében foglaltakra tekintettel a monitoringbizottság tagjainak listája elérhető ezen a linken: <https://www.palyazat.gov.hu/monitoring-bizottsagok-taglisti-1>.

Az Európai Bizottság Tengerügyi és Halászati Főigazgatóságának (DG MARE) képviselői a monitoringbizottság ülésein és az éves értékelő megbeszéléseken többször is hangsúlyozták, hogy nagyon jónak tartják a kapcsolatukat a magyar irányító hatósággal, a közös munka zökkenőmentes.

• Elégedettek-e a cégek pályázataival, azok számával és a kifizetések ütemével?

– A MAHOP keretében 12 százalékkal több uniós támogatás állt rendelkezésre a halgazdálkodás fejlesztésére az előző időszakhoz képest, amiből eddig 13,33 milliárd forintra vállalt kötelezettséget az Irányító Hatóság. A kezdeti nehézségek sikeres leküzdését követően az uniós elvárásokat teljesítettük. Az Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezet kollegái mellett az ágazat szereplőinek is bele kellett tanulnia az új pályázati rendszer működésébe, azonban most már elmondható, hogy ütemesen halad a végrehajtás. Miután n+3 évre meghosszabbították a végleges elszámolás határidejét, ezért 2023. december 31-ig lehet megvalósítani a projekteket, illetve elszámolni velük, így a MAHOP-kifizetések most fognak igazán meglódulni.

• Az EU illetékesei rendszeresen ellenőrizték a program végrehajtását. Milyen eredményre jutottak? Voltak-e észrevételek, problémák?

– Az Irányító Hatóság folyamatosan konzultál az Európai Bizottság képviselőivel, és beszámol a MAHOP végrehajtásáról, valamint az új program előkészületeiről a DG MARE-nak. Egyedül a 2018 végi forrásvesztést jelezte problémaként a DG MARE, illetve észrevételt tett arra, hogy a MAHOP-források még mindig nincsenek 100 százalékban lekötve. Az Európai Bizottság képviselői egy alkalommal végeztek auditot, 2019. november 18–22. között, aminek a csalásellenes intézkedések végrehajtásának hatékonysága volt a témája. A vizsgálat eredményeként az Európai Bizottság nem tett megállapítást.

• Tavaly lezárult a 2014–2020 uniós támogatási ciklus – igaz, még majdnem 3 év kell a pénzügyi záráshoz. A MAHOP keretében több mint 16 milliárd forint állt a magyar halászat rendelkezésre fejlesztésekre. Ön szerint milyen eredménnyel zárulhat a MAHOP?

– A MAHOP jó eredménnyel fog zárulni. Folyamatos az adatgyűjtés és az ellenőrzés annak érdekében, hogy valós

képet kaphassunk az ágazati fejlődésről, a támogatásoknak köszönhető beruházások sikerességéről és eredményéről.

• Az új, 2021–2027-ig tartó támogatási ciklusról is kell beszélnünk. Tudjuk, hogy 2 éves átmeneti időszak vár ránk. Milyen támogatási programok lesznek ebben a 2 évben?

– Az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra Alap esetében nem lesz átmeneti időszak. A tervek szerint a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz 2021–2027) első felhívásait már 2021. első félévében meghirdetik. Az Irányító Hatóság elsőként a program végrehajtását támogató kiemelt felhívásokat tervezi megnyitni, ezt követően nyitja meg az akvakultúra és a feldolgozás fejlesztését célzó beruházási intézkedéseket is, figyelemmel a MAHOP keretében még folyamatban levő pályázatokra.

• Erdős Norbert – aki jelenleg az AM élelmiszerlánc-biztonságért felelős államtitkára – az Európai Parlamentben szép eredményeket ért el az édesvízi akvakultúra jelentőségének a növelésében. Milyen prioritásokat fogalmaztak meg az új programban? Az új támogatási programban érvényre jutnak-e a magyar haltermelők törekvései?

– A programtervezetet az ágazati igényeknek megfelelően alakítottuk ki. Tenger nélküli tagállamként a program beruházásra irányuló intézkedéseinek legfőbb célja a fenntartható akvakultúra fejlesztése, új, fenntartható akvakultúrátételek létesítése, és a meglévők korszerűsítésének támogatása, jó piaci potenciállal rendelkező új fajok termelésbe vonásának elősegítése, innovatív technológián alapuló, környezetbarát, a környezeti terhelést csökkentő termelés keretében. Javítani kívánjuk az akvakultúra ágazatban a dolgozók szociális körülményeit is annak érdekében, hogy a termelők könnyebben találjanak munkaerőt a nehéz fizikai munkák ellátására. A fogyasztói szokások változásával és az új termelési módszerekkel párhuzamosan fejleszteni kívánjuk a halfeldolgozás technológiáját, növelni a termelésbiztonságot, és támogatni a termékfejlesztést. Magyarország intenzív marketingintézkedések révén kívánja a halfogyasztást népszerűsíteni, a halfogyasztás növelése érdekében. A tervezés során kiemelt hangsúlyt kapott az ökoszisztémák és ágazatok klímaváltozással szembeni sérülékenysége is. Az ökoszisztémák és az ökoszisztéma-szolgáltatások egyensúlyának megőrzése csak környezettudatos gazdálkodási módszerek alkalmazásán keresztül lehetséges. A program erre tekintettel támo-

gatást irányoz elő a környezetbarát haltermeléssel összefüggésben, a halastavak ökoszisztéma-szolgáltatásainak elismeréseként. Kiemelten fontosak a természetes vízi élőhelyek megóvását és fejlesztését szolgáló intézkedések, amelyek hozzájárulnak az EU biodiverzitásmegőrzési stratégiájának teljesítéséhez.

Fontos feladat a megfelelő feltételek megteremtése annak érdekében, hogy a gyakorlati kutatás és oktatás olyan eredményeket produkáljon, amelyek elősegítik az innovatív technológiai fejlesztéseket a halgazdálkodásban, és biztosítják a magas szintű szakemberképzést. Az ágazatban komoly problémát jelent a munkaerőhiány, így Magyarország az ágazati szereplők részére a szaktanácsadás és az iskolarendszeren kívüli képzés támogatását is tervezi. A hazai akvakultúra termelési ágazat termelői szereplőinek aktivitása az uniós szinten alacsony, és hiányoznak a termelői szervezetek, így Magyarország támogatást irányoz elő termelői szervezetek létrehozására is. A program keretében az adminisztratív terhek további növelése nélkül célként jelenik meg az ágazatra vonatkozó adatgyűjtés továbbfejlesztése, emellett támogatást nyújtunk az uniós szintű monitoring és ellenőrzési feladatok végrehajtásához.

• Mekkora támogatási összegre számíthatunk és ezt milyen megoszlásban használhatjuk fel?

– A jelenlegi uniós rendlettervezet alapján Magyarország számára körülbelül 16,5 milliárd forint áll majd rendelkezésre. Az Irányító Hatóság által tervezett intézkedések két uniós prioritáson belül kerülhetnek támogatásra. Az 1. uniós prioritás célja a természetes vizek halállományának növelése, a vízfolyások ökológiai állapotának, és a víz minőségének javítása, valamint az ágazat helyzetéről pontos képet adni tudó adatgyűjtési és ellenőrzési rendszer továbbfejlesztése. Az 2. uniós prioritás célja a meglévő termelői és halfeldolgozó akvakultúra-vállalkozások fejlesztése, versenyképességük növelése, új termelői bázisok és feldolgozók létrehozása. Kiemelt hangsúlyt fektet a program a munkakörülmények javítására és stabilitására, valamint a kutatás és termelés közötti tudástranszfer támogatására, illetve további tudományos ismeretek létrehozására K+F projektek támogatásával.

• Lesz-e változtatás a program működtetésében?

– Nem lesz változtatás a program működtetésében. A jelenlegi szabályozási-intézményi rendszerben folytatódik a program végrehajtása.

(HAJTUNGY)

Pezseg a nemzetközi halászati élet

Év elején folytatódtak az egyeztetések mind az EU Zöld Megállapodásának megvalósításáról, mind az ETHAA véglegesítéséről. Ennek megfelelően az akvakultúra európai érdekvédelmi és tanácsadó szervezeteiben is gőzerővel folyik a munka. Halasi-Kovács Bélát, a HAKI vezetőjét, a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) külkapcsolatokért felelős elnökségi tagját az e területen zajló eseményekről kérdeztük.

A pandémia alatt sem állt le az élet nemzetközi szinten, hiszen online, videokonferenciák keretében több témakörben folynak tárgyalások és egyeztetések. Halasi-Kovács Béla az Európai Akvakultúra Termelők Szövetsége (FEAP) környezetvédelmi bizottságának az elnöke, így a környezetvédelmi ügyekben rendszeresen ápolja a kapcsolatot különböző uniós szervezetekkel, valamint a FEAP vezetésével és tagjaival. Továbbra is napirenden tartják az új, 2021–2027-es ciklus támogatáspolitikai stratégiájának a Zöld Megállapodáshoz tartozó elemeit, így a biodiverzitás-stratégiát és a „termelőtől az asztalig” stratégiát. Fontos, új témakör az ágazat számára a taxonómia-rendelet, amelynek alapvető céljait ugyan már 2018-ban megfogalmazták, azonban a rendeletet magát csak 2020 közepén fogadta el a Bizottság. Ez a rendelet kiemelt eszköze az EU Green Dealben megfogalmazott célok elérésének. Ez a jogszabály létrehozta a fenntartható gazdasági tevékenységek osztályozási rendszerét, hozzájárulva a zöldebb technológiák kiválasztásához a vállalkozások beruházásaihoz. Az ezzel kapcsolatos munka nemcsak az unióban, hanem Magyarországon is zajlik, és ennek a munkának az alakulását fontos volna nyomon követnie az ágazatnak.

Az Európai Tengerügyi Halászati és Akvakultúra Alapnál is történtek pozitív fejlemények, ugyanis 2020. december 4-én az Európai Tanács és Parlament elfogadta az

ETHAA-keretrendeletet. A rendelet tartalmának véglegesítéséhez már csak a Bizottság jóváhagyására van szükség. Virginijus Sinkevičius környezeti, tengeri és halászati biztos február elején írt levelében hangsúlyozta, hogy az 50 százalékos támogatási intenzitást megfelelőnek tartja az akvakultúra-beruházások megvalósítása során, ugyanakkor hangsúlyozta azt is, hogy a decemberben elfogadott megállapodás szerint a KKV-k számára ennél magasabb támogatási intenzitás is igazolható, ezek szerint a fenntartható akvakultúra támogatása során 60, míg az innovatív termékek és folyamatok kialakítása esetében 75 százalékos. Fontos, hogy lekerült a napirendről a pénzügyi eszközök kötelező bevezetése. Az ETHAA rendelet elfogadása mellett itthon folyamatos egyeztetés mentén zajlik az új operatív program, a MAHOP+ kialakítása. Ennek során a MA-HAL több szakmai és pénzügyi területet érintő javaslatot is benyújtott az irányító hatóság felé. Ezek közül talán a legfontosabb, hogy új, egy halastavi vizes élőhely fenntartást támogató keret bevezetését szorgalmazza a szakmaközi szervezet a tógazdasági haltermelés komplex természeti értékfenntartó szerepének elismeréseként. Szintén napirenden van a mezőgazdasági ágazatban bejelentett nagyobb arányú nemzeti hozzájárulás elfogadtatása. A korábbinál diverzebb támogatási rendszer, a testreszabott indikátormutatók bevezetése egy emelt támogatási összeggel óriási lehetőséget adhat a hazai ak-

Halasi-Kovács Béla a FEAP környezetvédelmi bizottságának elnöke

vakultúra-ágazat versenyképességének, valamint fenntarthatóságának növeléséhez.

A hazai akvakultúra a tógazdálkodás korábban is kiemelkedett a környezeti fenntarthatóság területén a mezőgazdasági ágazatok közül. A korábbi jó gyakorlat, a természeti rendszerek bölcs hasznosításának tapasztalata biztos alapot nyújt az európai szinten az akvakultúra erősítését célzó intézkedések elfogadtatása, bevezetése során. Ezzel kapcsolatban jelenleg nagyon intenzív vita folyik nem csak az ágazat, valamint a döntéshozók, illetve a zöld szervezetek között, de ágazaton belül is. Pillanatnyilag veszélyesnek látszik, hogy az európai zöld szervezetek a fenntartható akvakultúra fejlesztésének zálogát alapvetően a tengeri alga- és kagylótermelés növelésében látja. Bár az elmúlt évek eredményeként egyre inkább ebbe a kategóriába sorolják a tógazdasági akvakultúrát is, az európai érdekvédelem fontos küldetése megértetni azt, hogy a nagy volumenű termelés szintjére az intenzív akvakultúra, amelyben jelentős, ma még kihasználatlan potenciál van a fenntarthatóság szempontjából. Így ezek támogatása, fejlesztése is kiemelt cél.

Az elnök hangsúlyozta, hogy az a természeti érték, amit a tógazdasági akvakultúra létrehoz, fenntart, és fejleszt, nehéz cáfolni szakmai alapon. Ez viszont azt is maga után vonja, hogy az édesvízi akvakultúra többi európai szereplője esetleg tarthat attól, hogy a tógazdasági haltermelés a zöld szervezetek számára precedens erejűvé válik, és azokat a termelési, természeti értékmegőrző rendszereket erőltetik majd rájuk, amelyeket a tógazdasági haltermelés képvisel. Ebben a kényes szituációban is jól jön a hazai tapasztalat. Hiszen az mondha-

Az intenzív haltermelés fejlesztésében még nagy potenciál van

tó, hogy a tógazdasági haltermelésre jellemző extenzív rendszerekben éppen azért lehet nagyon komoly ökoszisztéma-szolgáltatásról beszélni, mert a termelés a természetes anyagforgalmi folyamatokon alapul. Ugyanakkor itt nem lehet olyan tömegtermelést megvalósítani, mint az intenzív haltermelési rendszerekben, amelyek viszont nagyon jó potenciállal rendelkeznek a körkörös gazdálkodás erősítésében. Így európai szinten is külön kellene választani az ágazati stratégiát abból a szempontból, hogy az extenzív akvakultúrában a természeti értékek fenntartása, megőrzése kell, hogy központi szerepet kapjon a termelés fenntartásával, míg az intenzív akvakultúrában a termelés fokozása mellett a körkörös gazdálkodás megvalósítására, erősítésére kell a hangsúlyt helyezni. Márpedig a termelés növelése, a jó és ellenőrzött minőségű haltermék-előállítás európai érdek, hiszen az EU halimportjának aránya jelenleg is meghaladja a 70 százalékot. Tudomásul kell venni, hogy az európai akvakultúra-termelés sokszínű, sokféle rendszerben folyik. Azonban az akvakultúra érdekeit csak egységes, konszenzuson alapuló fellépéssel lehet képviselni, mert csak így van, lesz esélye az ágazatnak hosszú távon fennmaradnia, fejlődni. Mind az európai, mind a nemzeti stratégiát úgy kell megfogalmazni, hogy az mindenki számára elfogadható, pozitív üzenetet tartalmazó dokumentum legyen, és mindenki megtalálja benne a maga gazdasági, és környezeti fejlődési lehetőségét, jelentette ki az elnök.

Az extenzív akvakultúra-termelés ökoszisztéma-szolgáltatásainak megfogalmazása jelenleg folyik. A Bizottság Akvakultúra Tanácsadó Testülete (AAC) a napokban véglegesíti az erre vonatkozó tanulmányát, amelyben a hazai tógazdasági akvakultúra

A tógazdaságok multifunkcionális szerepe az Európai Unióban is felértékelődik

ökológiai alapjainak ismertetése, a tógazdálkodás komplex természeti, vízgazdálkodási és társadalmi ökoszisztéma-szolgáltatás rendszere markánsan jelenik meg, nem utolsósorban a HAKI munkatársainak nemzetközi publikációira támaszkodva. Ezzel kapcsolatban azt is fontos kiemelni, hogy a tanulmány az európai döntéshozás fontos dokumentuma lesz az ökoszisztéma-szolgáltatás támogatásáról való döntés során. Itt a magyar stratégia egyértelműen az, hogy elismertette a tógazdasági akvakultúra szerepét a halastavi – mesterséges – vizes élőhelyek létrehozásával a vizes élőhelyekhez kötődő természeti értékek fenntartásában, egy ezt támogató rendszer kerüljön kialakításra. Együttal szakítva a korábbi, az EU-ban mindmáig sikertelen „madárkár-kompensáció” tárgyalási alappal, fogalmazott Halasi-Kovács Béla. A halastavi termelés eredményeként létrehozott élővilág egyes elemei – hazánkban kiemelten a nagy kárókatona – jelentette gazdasági hatások kompenzációját nemzeti hatáskörben célszerű kezelni. Ez talán nem tűnik lo-

gikusnak egy országhatárokat nem ismerő biológiai rendszer kezelése során, de sajnos azt látni kell, hogy a probléma keletkezése és az elszívődése nem ugyanazon a földrajzi helyen történik, és jelenleg azok az országok, amelyek a legnagyobb nagy kárókatona kibocsátók, nem érdekeltek a probléma kezelésében.

A fentiekből jól látható, hogy a járványügyi helyzet ellenére is egyaránt aktív munka folyik Európában és itthon az akvakultúra-ágazat megfelelő irányú, a fenntarthatósági elemeket is magába foglaló fejlesztése, és nem utolsósorban markáns növelése érdekében. Bár jelenleg ez a folyamat jócskán terhelt még vitákkal, a hazai ágazat szempontjából a folyamatok reményt keltenek. A sikeres, közös ágazati fellépés eredményeként a hazai és a nemzetközi térben egyaránt láthatóak azok a célok, amelyek reálisan elérhetőek, a korábbiaknál lényegesen nagyobb lehetőségeket biztosítva az ágazat fejlődése számára. Élünk vele, mondta végezetül Halasi Kovács Béla.

H. GY.

Egyeztetés kezdődött a környezetvédelem és a versenyképesség érdekében

Szakmai párbeszéd indult a Közös Agrárpolitika 2023–2027 közötti területalapi támogatásainak zöld előírárendszerével kapcsolatban.

Az Agrárminisztérium elkötelezett a fenntarthatóságot és a versenyképességet a lehető legnagyobb mértékben összehangoló, gazdálkodói szemmel pedig racionális, környezettudatos gazdálkodásra ösztönző támogatási rendszer létrehozása iránt. Ezért a agrártámogatási rendszer tervezése során a minisztérium külön szakmai párbeszédet indít a területalapi agrártámogatásokhoz kapcsolódó zöld intézkedés- és előírárendszer szakmai megalapozása érdekében. Az agrártárca közös gondolkodásra és véleményalkotásra kérte fel a

mezőgazdasági szakmai szervezetek, a környezetvédelmi társadalmi szervezetek, valamint az egyetemek és kutatóintézetek képviselőit a témában.

A közös gondolkodás célja, hogy a környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzéseket – a talaj és szervesanyag-tartalma, a víz, a biodiverzitás- és a tájképvédelem, a szénmegkötés erősítése, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése – a lehető legnagyobb együttműködéssel érjük el a Közös Agrárpolitika következő időszakában.

A 2023–2027 közötti időszakra vo-

natkozó Közös Agrárpolitika (KAP) egyik leghangsúlyosabb célja a környezetvédelem és az éghajlat-politikai cselekvés előmozdítása a mezőgazdaságban, valamint az Európai Unió környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos céljainak eléréséhez való hozzájárulás. A tagállamok által ennek érdekében készített terveknek – így a magyar KAP Stratégiai Tervnek is – szilárd zöld intézkedés- és előírárendszerrel kell tartalmaznia, ami hozzájárul az éghajlatváltozás lassításához, illetve az ahhoz való alkalmazkodáshoz, a természeti erőforrások fenntartható használatához és a biológiai sokféleség védelméhez.

AM SAJTÓIRODA

Akasztó a minőségi haltermelés bástyája

Az Akasztói Horgászpark és Halascsárda parkolója soha nem volt még ilyen üres, mint most február közepén. Ennek oka országosan közismert, a pandémia miatt itt is jelentősen csökkent a forgalom. Szabó József, az ÖKO 2000 Kft. ügyvezetője, a tógazdaság tulajdonosa azonban most sem borúlátó, bízik benne, hogy legkésőbb nyár elejére visszaáll az élet a normális kerékvágásba. Az elmúlt csaknem 1 évben sikerült alkalmazkodniuk a veszélyhelyzethez, és bár a halas csárda bezárt, elvitelre továbbra is kiszolgálják a vendégeket. Miután a szabadidős tevékenység felértékelődött, a horgászok időjárástól függően jönnek hozzájuk hódolni a hobbijuknak, és olyankor már a parkoló sem üres.

• Ügyvezető úr, csaknem két évtizede járok ide, de ilyen nagy csend még soha nem fogadott. Összességében tizenegy hónapja tart a járvány. Ennyire negatívan hat a pandémia a forgalomra?

– A halas csárdát bezártuk tavaly márciusban, de májusban kinyithattunk. Nagyon jó forgalmunk volt, mert az emberek ki voltak éhezve az étteremre, a horgászatra, a pihenésre, a szabadidős tevékenységre. A panzióknak október közepéig telt házzal működött, úgy, hogy májustól 13 szobában tudtuk fogadni a vendégeket, ugyanis az addigi hat szobánkhoz hét újabb szobát alakítottunk ki. Érdekes volt beruházni, mert van igény a panziókra. Egy szó, mint száz, májustól novemberig nagyon jó forgalmat bonyolítottunk. De november elején ismét be kellett zárunk. Remélem, hogy a nyáron ismét telt házunk lesz, és ez, ha nem is teljes mértékben, de pótolni fogja a mostani kiesést. A konyha és a horgászat jelenleg is működik, és amikor az időjárás engedi, jó néhány horgászunk van. Ételeket főként hétvégén visznek, de hét közben is van akkora forgalmunk, hogy a szakács bére megtérül. Ám mindez a tényleges forgalmunknak alig a negyedét teszi ki.

• Szerencse a szerencsétlenségben, hogy önök nem egy lábon állnak, vagyis a tógazdaságuk multifunkcionális.

– Igaz, nem egy lábon állunk, hanem négy különböző tevékenységgel foglalkozunk. Van egyszer a szántóföldi növénytermesztés, amit 300 hektáron végzünk. Foglalkozunk veszélyes hulladék szállításával, aztán az idegenforgalmon belül horgászturizmussal, vendéglátással, strandoltatással, és végül, de nem utolsó sorban haltermeléssel. Ez utóbbi a meghatározó tevékenységünk, hiszen erre épülnek a további vállalkozásaink. A haltermelésben tógazdasági és intenzív technológiát is alkalmazunk, azonkívül már nagyobb kapacitással működik a halfeldolgozónk, mivel tavaly korszerűsítettük az épületet és a technológiát is.

Foglalkozunk rendezvények szervezésével is.

• Mindebből mi valósult meg tavaly?

– Amikor nyitva tarthattunk, minden tevékenységet a megszokott módon végeztünk. Az idegenforgalom, mint már említettem, sokkal nagyobb forgalmat hozott, mint az előző években. A többi „lábunknál” sem volt kiesés a covid miatt – egészen novemberig. A második hullám miatt bevezetett óvintézkedések azonban sokkal élhetőbbek az elsőnél. Igaz, hogy a vendéglátás, a panzió zárva van, de így, hogy elvitelre működhet a konyha, kisebb árbevételünk azért keletkezik.

Ami a szántóföldi növénytermesztést illeti, takarmány minőségű búzáunk termett. Amellett repcét termesztünk. Mindkettőnek közepes lett a termésátlag. Az volt a szerencsénk, hogy a termények értékesítésével kivártunk, hiszen az árak jelentősen megemelkedtek. Így jó árbevételt tudtunk realizálni.

Kis területen termesztünk tritikálét, és évek óta foglalkozunk cirok termesztésével is. A cirok kiváló takarmány, jól helyettesíti a kukoricát, ráadásul a mi területeinken jobb termésátlagot érünk el vele, mint a kukoricával. Ma már van olyan nemesített cirok, amelynek a tannintartalma a hagyományosnak a töredéke, vagyis ilyen hibridekkel a kukorica kiváltható. Azt mondhatom, hogy nekünk bevált a halta-kormányozásban, mivel a ponty nemcsak kedveli, hanem jobban is nő tőle.

• Az Akasztói sziki ponty mára országos, kis túlzással európai hírűvé vált, hiszen megkapta az európai földrajzi eredetvédelmet, illetve az ezt jelölő jelzés használati jogát, Itthon az éttermek AranySzalagot adományoztak a sziki pontynak – és akkor még csak ezt a két elismerést említettem. Hogyan zárták e kiváló hal tavalyi termelését? Milyen volt a piaca és mire számítanak az idei évben?

– Az Akasztói sziki ponty földrajzi árujelzővel ellátott termék lett, ebből is a magasabb kategóriát, az OM elismerést kapta meg az Európai Uniótól. Ez a szántóföldtől az asztalig tartó termelési technológiát is elismeri. Idén kaptunk még egy elismerést, ami nem kapott nagy sajtónyilvánosságot. Ez a Magyar Konyha kiadványában jelent meg, mégpedig úgy, hogy az Akasztói Sziki pontyot a száz legjobb magyar élelmiszer közé sorolták mint egyedüli halterméket.

A pandémia miatti tavalyi tavaszi leállás minket is rosszul érintett, azonban az intervenció révén a halas csárdának szánt 12 tonnás halmennyiséget sikerült értékesítenünk. Hál’ Istennek, a kereskedőink, a horgászegyesületek vitték a halat, és májusban az éttermek is megjelentek nálunk vásárlóként.

Szabó József: mi nem egy lábon állunk, négy különböző tevékenységgel is foglalkozunk

A halas csárdában halbaltot is üzemeltetünk, és ez sem zárt be, fogadtuk a megrendeléseket. Eladási problémáink nem voltak, ezért idén már nem jelentkeztünk az intervenciók beszállításra.

Az idei piaci halunk rendben van, pedig a tenyésztő rövidebb volt a megszokottnál. A halállomány szépen nőtt – a ciroknak is köszönhetően –, mégpedig úgy, hogy a halhús minősége semmit nem romlott. Azt mondhatom, hogy jól megalapozott évnak nézünk elébe. Tavaly az egy-kétnyaras állomány védelme érdekében 3-4 méterre a tavak fölé nyúló póznákra hálórendszert építettünk, amivel meg tudjuk védeni a tavainkat a kormorántól. A hálók 30 méterszer 30 méteresek, ennek ellenére a kormorán nem jön ezekre a tavainkra.

A hálót MAHOP-pályázat segítségével telepítettük, és speciális nádvágó csónakot is pályázati segítséggel vettünk.

• Ha már a MAHOP-pályázatot említ, önt az innovatív gazdálkodók közé sorolják. Milyen fejlesztéseket valósítottak meg az elmúlt évben?

– Stégetek, esőbeállókat építünk a horgászparkban, csónakkikötőket alakítottunk ki, valamint modernizáltuk és bővítettük a halfeldolgozót. Új halszállító autót is vásároltunk. És végül, de nem utolsó sorban, a pandémia időszakát kihasználva a csárdát is felújítottuk.

Tíz éve, hogy karámot alakítottunk ki a racka juhoknak, ám az ehhez használt fenyő már nem bírja. Ezért akácára cseréljük, ami akár 50 évet is kibír. Szerintem az akácának a jelenleginél különb státuszt kellene adni Magyarországon.

És engedjen meg még egy mondatot a több lábón állásról! Úgy jó a gazdálkodás, ha mindegyik üzletág megáll a saját lábán. Ha valamelyik üzletág netán veszteséges, akkor a másiktól csak kölcsönbe kapjon segítséget; vagyis vissza kell termelnie a kölcsönt, és hosszú távon nyereségesen kell hogy működjön.

Az idegenforgalmi ágazatunknak (panzió, étterem) nagy segítséget jelent az állami kedvezmény, vagyis hogy nem kell fizetni a munkaadói járulékot, és hogy a fizetések 50 százalékát munkahelymegtartó támogatásként megkapjuk. Nem küldtünk el senkit. A bér és a munkaidő ugyan csökkent, de mi nem csökkentettük az alkalmazottaink számát, jelenleg is mintegy hatvanan dolgoznak nálunk. Mondhatom, hogy mi eddig az állami bérpótló támogatást megkaptunk.

• Térjünk még vissza az ideai terveikhez! Hogyan indul a tógazdasági termelés?

– A próbahalászatok eredményei és a megettetett takarmány mennyisége alapján mondhatom, hogy a tenyészanyagunk rendelkezésünkre áll, az egy-kétnyaras állományunk szépen fejlődött, és háromnyaras piaci pontyból is van elegendő mennyiségű, az igényeket ki tudjuk elégíteni. Hozzáteszem, hogy pontyból csak saját előállítású sziki pontyot termelünk tógazdaságunkban, és nem engedünk, nem hozunk be idegen halat. Ennek egyrészt a márka védelme, másrészt a halegészségügyi kockázatok elkerülése az okai.

A MA-HAL felmérésében jeleztük, hogyha lenne olyan intervenció felvásárlás, mint tavaly, mi nem tudunk részt venni benne. Pozitívum, hogy egyre több kereskedő jön hozzánk azzal, hogy Akasztói sziki pontyot szeretne árulni. Éppen most egyeztünk meg egy budapesti, a Mammut 2. bevásárlóközpontban lévő ke-

reskedővel, hogy heti rendszerességgel szállítunk neki sziki pontyot. És nem adjuk olcsón a halunkat, a tóparti árunk 800 forint/kilogramm plusz 5 százalékos áfa. A hal minősége miatt meg is fizetik.

Egyébként horgászegyesületek is szívesen vesznek tőlünk pontyot, mert nem zsírt, hanem húst akarnak kihelyezni a vizekbe. Szerintem a halpiacon is egyre inkább a minőség lesz meghatározó, mert a tudatos vásárlóknak fontos az ár-érték arány. A mi pontyunk pedig ár-érték arányban nagyon olcsó.

• Ön szerint sem számíthat az ágazat a tavalyi intervenció felvásárlására?

– Nem tudom megmondani. A felmérések még folynak, de a pandémia nem minden gazdaságot érintett egyformán. Piaci zavarok kezelésére nagyon jó ötletnek tartom, és most is gratulálok az ötlet kitalálóinak és végrehajtóinak. Tény, hogy az állam csak rövid távon hitelezte meg az intervenciót, hiszen a horgászbiznisz ugrásszerű növekedésével csak az áfa révén is gyorsan visszafolyt az államkasszába a 800 millió forint. Az 1200 tonna kihelyezett hal végül is a magyarok asztalán jelent meg, növekedett a hazai halfogyasztás, és ezzel az egészséges táplálkozást is elősegítettük.

• Ön speciális jogállású tagja a MOHOSZ-nak, amely azt szorgalmazza, hogy kezdje el az ágazat olyan őshonos halfajok termelését, amiket eddig nem termeltek. Készülnek-e erre a termelés szerkezeti váltásra?

– Ahhoz, hogy fel tudjunk készülni új halfajok termelésbe vonására, konkrét mennyiségre és konkrét árra volna szükségünk. Legalább 1-2 év kell hozzá, hogy termelésbe vonjuk, mondjuk, az aranykárászt, hiszen be kell szerezni az anyahalakat, be kell illeszteni a fajt a termelési struktúrába stb.

Tartok tőle, hogy az ár nem lesz olyan, hogy megérné nekünk kevesebb sziki pontyot termelni. Targyalnunk kell erről a kérdéssről a MOHOSZ vezetésével, bár nyilvánvaló, hogy az ő igényeiket is ki kell majd szolgálnunk.

• Ön joggal büszke a sziki ponty kiváló minőségére, amit az is különlegessé tesz, hogy állandó a minősége. De ágazati szinten vannak hiányosságok, például hogy a ponty esetében nem létezik a sertéságazatban meglévőhöz hasonló húsminősítő rendszer. Ez az árak alakulását jelentősen befolyásolja.

– Egyetértek önnel. De ha mondjuk az Akasztói sziki ponty minőségét fogadjuk el standardnak, akkor az árakat feljebb tornázhatnánk. Volt egy kezdeményezés, a

Kiváló Minőségű Hal védjegy, ami azért halt el, mert nem volt mögötte kellő tartalom, vagyis az ön által is felvetett húsminősítő rendszer. A sziki ponty országos szinten is elismert minőséget képvisel, ezért javasolom standard minőségnek. A mi halhúsunk zsírtartalma 5-12 százalék között alakul, nem pedig 15-17 százalék, ami az átlagos. A halhús színén látszik, hogy az átlagosnál alacsonyabb a zsírtartalma, ugyanis a sziki ponty húsa csaknem vörös.

• De függ-e a halhús minősége a termelőhely adottságaitól?

– Bizonyos mértékben igen. Ízben lehetnek különbségek - de zsírtartalomban nem. A zsírtartalom a takarmányozással függ össze. A szakirodalom még mindig 4-5 kilogramm között határozza meg a takarmányszükségletet 1 kilogramm pontyhús előállításához. Amíg ez nem változik meg, addig nem beszélhetünk minőségi pontytermelésről. Nálunk 1,8-2 kilogramm takarmányra van szükség 1 kilogramm halhús előállításához, és szerintem nagyrészt ettől kiváló a szikiponty. Meggyőződésem, hogy úgy lehetne növelni a hazai halfogyasztást, ha mindenhol minőségi halhús kerülne az asztalra. Sok embernek sok rossz tapasztalata van vele, ezért ezt csak így lehetne megváltoztatni.

• Mit vár az új uniós támogatási ciklustól, aminek 2 évet csúszik a kezdete? Milyen támogatáspolitikát tenné elégedetté?

– Bár a MAHOP program kicsit nehezen indult és sok-sok buktatóval zajlott, mi sikeresen pályáztunk, és mintegy 300 millió forint értékű beruházáshoz nyertünk támogatást. Gyakorlatilag márciusban befejezzük ezeket a beruházásokat, és készülünk az új program indulására. Az új programtól azt várom, hogy az ökoszisztéma-szolgáltatásért járó normatív támogatás nagyobb részének a felhasználását kössék beruházáshoz, mert akkor a halászat fejlesztése is megvalósulna. Ha nem így lesz, akkor ez a támogatás a kereskedőknél fog „landolni”, mert halárcsökkentő szerepet fog betölteni.

• Végezetül megkérdezem, hogy miután elég nagy birodalmat épített fel, és már nem tartozik a fiatalabb korosztályhoz, van-e vezetői utánpótlás a cégnél?

– Most leszek 63 éves, de a jövőt illetően nyugodt lehetek, mert a három gyermekem úgy döntött, hogy továbbviszik a céget. A horgászparkot és a halas csárdát már ők működtetik. A mezőgazdaságot én irányítom, de fokozatosan átadom a tudásomat. A haltermelést Szabó Róbert viszi, de a fiaim már ott is tanulják a szakmát.

HAJTUN GYÖRGY

Tenyészanyagból hiány van, és piaci pontyból sincs túlkínálat

(Folytatás az 1. oldalról)

Az ár kérdése egyébként mindig is fókuszban volt a gazdálkodóknál, mert jó néhány éve ugyanazon az áron értékesítik a pontyot, s a horgászegyesületek is három éve ugyanazon az áron vették a pontyot.

Az elnök úgy fogalmazott, sajnálatos, hogy ezen a helyzeten változtatni kell, de a termelés mellett a szállítási költségei is emelkedtek. Németh István hangsúlyozta, hogy a MOHOSZ-szal még nem egyeztettek, még nem született megállapodás azzal kapcsolatban, hogy nem tudják a tavalyi áron vállalni a horgásztavak telepítését. A megbeszélésre március első hetében kerül sor.

Az elnök felhívta rá a figyelmet, hogy a halászati ágazat kimaradt abból a január 11-ei kormányhatározatában megjelent pénzosztásból, ami a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének megőrzését tartalmazza a 2021–2027-es időszakban. A kormányhatározat nemzeti forrásból 4265 milliárd forinttal növeli a vidékfejlesztésre szánt uniós forrásokat.

A MA-HAL és a MOHOSZ vezetése együtt fordult kéréssel Nagy István agrárminiszterhez, hogy a halászati ágazat is részesüljön ebből az igen jelentős hazai forrásból. A két szervezet vezetése tehát megtette a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy a halászati ágazat se maradjon ki ebből a vidékfejlesztési programból. A tárgyalás eredményéről egyelőre nem tudunk számot adni.

A szakmaközi szervezet kapcsolata a MOHOSZ-szal egyre eredményesebb, stratégiai együttműködésük pedig példamutató, mert az irányító-döntéshozó hatóságnál már közösen lépnek fel az érdekek érvényesítése érdekében. Kétségtelen, hogy a MOHOSZ társadalmi súlya révén a halászati ágazat jelentős támogatásban részesül, hangsúlyozta Németh István. A haltermelés szerkezetváltása is megvalósul azzal a keretmegállapodással, amit a MOHOSZ a speciális jogállás haltermelőkkel 5 évre kíván megkötni. A természetes vizekbe termeltetési szerződés keretében eddig kis mennyiségben telepített halfajok – keszegfélék, süllő, csuka, compó stb. – termelését növelni kell a tógazdaságokban, hogy a horgászok diverzifikálni tudják a kihelyezéseket.

Így a természetben el lehet távolodni egy kicsit a pontyközpontúságtól, hogy a természetes vizek ősszállapotát vissza tudjuk állítani. Évtizedekkel ezelőtt sem volt ekkora túlsúlyban a ponty a telepítéseknél, jelentette ki az elnök.

A tavalyi karácsonyi vásáron is kiderült, hogy a halkereslet az élő halról áttevődött a feldolgozott haltermékekre. Arányaiban kevesebb élő hal fogyott, mint feldolgozott haltermékekből. Nem véletlen, hogy az új uniós támogatási ciklusban a MAHOP Plusz program keretében jelentős, milliárdos nagyságrendű források állnak majd rendelkezésre halfeldolgozók létesítésére és rekonstrukciójára. A hal feldolgozottságának növelése az ágazat egyik központi kérdése, hiszen ez az egyik kitörési pontja a piacfejlesztésnek, a hazai halfogyasztás növelésének.

A jelenleg futó, 2023. december 31-ig tartó operatív programmal kapcsolatban a MA-HAL vezetése arra kérte a kormányzatot, hogy a Magyar Államkincstár gyorsítsa fel a pályázatok elbírálását, ellenőrzését és kifizetését.

Az új program készítése egyébként folyamatban van, és az elnök reméli, hogy a halastavak ökológiai értékeinek támogatása is meghatározó helyet kap a programjai közt.

Az idei évben két fontos szempontot kell figyelembe venni, jelentette ki Németh Ist-

ván. Nem mindegy, hogy lesz-e aszály vagy árvíz, hogy mennyire lesz csapadékdús a tavasz, a nyár és az ősz. A völgyzáró gátas dunántúli tavak tavaly először az aszályt szenvedték meg, aztán nyáron az árvizet is. A másik fontos szempont a munkaerőpiac alakulása. Egyre nehezebb kétkezi munkást találni a halászhoz, a kézzel végzett földmunkákhoz. Óriási problémája az ágazatnak, hogy a kormány által meghatározott minimálbért, bérminimumszintet nehezen tudja megfizetni, és ugyanígy a mezőgazdaság más ágazatainak bérszintjével sem tud könnyen lépést tartani a halászat. Hiányoznak a halász szakmunkások is, emiatt a meglévő halász szakmunkásokat egyik tótól a másikig kell szállítani és elszállásolni – gyakran megyéket átívelően. Az új MAHOP Plusz program keretében munkásszállók építésére is szeretnének pályázatot indítani, annak érdekében, hogy a tógazdaságok közelében szállás biztosításával is ki tudják szolgáltatni a szakmunkásokat és agronómusokat.

H. GY.

Nem pihen a szakmaközi szervezet

Apéldátlannal nagyszabású decemberi „Halpéntek” halfogyasztás-ösztönző kampány után sem pihent meg szervezetünk. A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet januárban több lépést tett a magyar halászati ágazat tevékenységének megkönnyítése érdekében, szorosan együttműködve a Magyar Országos Horgász Szövetséggel.

Az 1003/2021. (I. 11.) kormányhatározat alapján a vidéki Magyarország megújítása érdekében a következő, 2021–2027 közötti uniós költségvetési támogatási ciklusban soha nem látott mértékű nemzeti társfinanszírozást biztosít kormány a magyar mezőgazdaság versenyképességének megőrzése érdekében.

A MA-HAL és a MOHOSZ közös levélben kérte fel az agrárminisztert, hogy az új halászati operatív program forrásait is növelje a kormány. A magyar halászati ágazat nettó évi árbevétele ca. 16 milliárd forint/év, rendszeresen közölt hivatalos árbevétel-arányos jövedelmezősége pedig 4 százalék. Ez alapján a haltermelők saját erőből nem tudják végrehajtani az ágazat modernizálását. Átnevez a jelenleg futó MAHOP-felhívásokra beérkezett igényeket jól látszik, hogy a támogatási igények jelentősen meghaladták a rendelkezésre álló keretet.

Ugyancsak közösen kértük az Agrárminisztériumot, hogy a hazai jogszabályi kör-

nyezet módosításával teremtsen lehetőséget a hazai halgazdálkodók számára a kis károkatona és az eurázsiai hód riasztására, illetve gyérítésére, a halállomány és a halgazdálkodási létesítmények védelme érdekében. Jelenleg megyénként eltérő a halfogyasztó madarak gyérítésének és riasztásának szabályozása és engedélyezési eljárása, ami sok esetben megnehezíti a hatékony védekezést. Ezért kezdeményeztük, hogy az engedélykérelmek következetes elbírálása érdekében országosan egységes szempontrendszert vezessenek be az engedélyezési eljárásban.

A COVID-19 koronavírus-járvány a halászati termékek értékesítését nagyon megnehezítette a HoReCa-szektor és az exportpiacok teljes vagy részleges leállása. Tekintettel arra, hogy 2021-ben is fennmaradtak a korlátozó intézkedések, azok a haltermelők, akik az utóbbi időszakban fejlesztést hajtottak végre a MAHOP segítségével, sokszor nem tudják teljesíteni a pályázatukban vállaltakat. Ezért megkértük az Agrárminisztériumot, hogy a MAHOP IH, illetve a közreműködő szervezet lehetőség szerint tekintsen el a MAHOP-fejlesztések mutatóinak ellenőrzésétől a koronavírus-járványra mint az egész halászati ágazatra kiterjedő haváriaeseményre hivatkozva.

SZIRÁKI BENCE

a MA-HAL ügyvezető igazgatója